

II

(Muut kuin lainsäätämisyksessä hyväksyttävät säädökset)

SUOSITUKSET

KOMISSION SUOSITUS (EU) 2021/402,

annettu 4 päivänä maaliskuuta 2021,

tehokkaasta työllisyyden aktiivisuudesta covid-19-kriisin jälkeen (EASE-järjestelmä)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Covid-19-pandemia sekä poikkeukselliset toimenpiteet, joita viruksen leviämisen hillitsemiseksi ja ihmishenkien suojelemiseksi on jouduttu toteuttamaan, ovat aiheuttaneet laajan ja pitkäkestoisen häiriön Euroopan unionin taloudelle. Vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä EU:n bruttokansantuote oli supistunut lähes 4,2 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Vuoden 2020 jälkipuoliskolla alkoi talouden voimakas, mutta epätäydelliseksi jäänyt toipuminen, ja kun infektioiden määrä on kääntynyt jälleen kasvuun, talouden odotetaan supistuvan jonkin verran ja elpymisen alkavan vasta vuoden 2021 jälkipuoliskolla ⁽¹⁾.
- (2) Covid-19-pandemian johdosta niin kansallisella kuin EU:nkin tasolla toteutetuilla poliittisilla toimilla on ollut keskeinen merkitys pandemian sosioekonomisten vaikutusten rajoittamisessa. Työajan lyhentämisyjärjestelyjen ja muiden vastaavien työpaikkojen säilymiseen tähtäävien toimenpiteiden hyödyntämisellä on toistaiseksi pystytty estämään taloudellisen toimeliaisuuden vähenemiseen liittyvää työttömyyden kasvua. Työttömyysaste nousi EU:n tasolla alle prosenttiyksikön verran vuoden 2020 ensimmäisestä kolmanteen neljänneksen siirryttyä. Poliittisten toimien tukena on ollut joustava rahoitus, jota on myönnetty Euroopan rakenne- ja investointirahastoista koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskevien investointialoitteiden (CRII ⁽²⁾ ja CRII+ ⁽³⁾) sekä eurooppalaisesta hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäisen tukivälineen (SURE) ⁽⁴⁾ puitteissa.

⁽¹⁾ Euroopan komissio (2021): Euroopan talousennuste, talvi 2021 (väliennuste). European Economy, Institutional Paper 144, helmikuu 2021.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/460, annettu 30 päivänä maaliskuuta 2020, asetusten (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013 ja (EU) N:o 508/2014 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse erityistoimenpiteistä, jotta saataisiin liikkeelle investointeja jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmiin ja muille talouden aloille covid-19:n puhkeamisen vastatoimena (Koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskeva investointialoite) (EUVL L 99, 31.3.2020, s. 5).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/558, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2020, asetusten (EU) N:o 1301/2013 ja (EU) N:o 1303/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse erityistoimenpiteistä, joilla voidaan tarjota poikkeuksellista joustavuutta Euroopan rakenne- ja investointirahastojen käyttöön covid-19:n puhkeamisen vastatoimena (EUVL L 130, 24.4.2020, s. 1).

⁽⁴⁾ Neuvoston asetus (EU) 2020/672, annettu 19 päivänä toukokuuta 2020, eurooppalaisen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäisen tukivälineen (SURE) perustamisesta covid-19:n leviämisen seurauksena (EUVL L 159, 20.5.2020, s. 1).

- (3) Jatkossa kansantalouksia muuttavat kriisistä johtuvat kulutustottumusten muutokset sekä vihreä ja digitaalinen siirtymä, jotka saavat tukea Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta ⁽⁵⁾ ja Euroopan digitaalistrategiasta ⁽⁶⁾. Muutamilla aloilla täysi toipuminen saattaa kestää kauan tai jäädä kokonaan toteutumatta, ja kriisin jäljiltä yritykset voivat olla taloudellisissa vaikeuksissa ⁽⁷⁾. Euroopan vihreän kehityksen ohjelma toimii kasvustrategiamme moottorina ja vihreään talouteen siirtymisen odotetaan tuottavan eri puolille EU:ta jopa kaksi miljoonaa uutta työpaikkaa vuoteen 2050 mennessä ⁽⁸⁾, mutta tietyiltä aloilta ja alueilta työpaikkoja saatetaan menettää. Kehitys voi johtaa työttömyyden kasvuun lyhyellä aikavälillä ja uusien laadukkaiden työpaikkojen luominen voi viedä kauan talouden suhdanteista ja ammattitaitoisen työvoiman saatavuudesta riippuen. Kun työttömyys kasvaa ja entistä useampi jää työvoiman ulkopuolelle, ammattitaito katoaa, millä saattaa olla tuhoisia vaikutuksia sekä yksilön että kansantalouden tasolla. Työttömyys uhkaa muuttua pysyväksi, ellei siihen puututa tehokkailla täydennys- ja uudelleen koulutustoimilla.
- (4) Jos riittäviin poliittisiin toimiin ei ryhdytä, korkeimman hinnan maksavat todennäköisesti nuoret. Nuorisotyöttömyysaste on noussut yleiseen työttömyysasteeseen verrattuna kolminkertaista vauhtia vuoden 2020 ensimmäisen ja kolmannen neljänneksen välillä ⁽⁹⁾. Työmarkkinoille pääsyn viivästyttäminen tälle sukupolvelle koituvat vaikutukset saattavat jatkua vuosikausia.
- (5) Kriisi vaikuttaa todennäköisesti kielteisesti myös työmarkkinoilla epäedullisessa asemassa tai aliedustettuina olevien ryhmien työmarkkinatilanteeseen. Näitä ryhmiä ovat esimerkiksi naiset, ikääntyneet tai matalan osaamistason työntekijät, vammaiset henkilöt, maaseudun ja syrjäisten alueiden asukkaat, LGBTIQ-henkilöt, romanit ja muut erityisessä syrjäytymisvaarassa olevat tai syrjinnän kohteeksi herkästi joutuvat etniset tai rotuvähemmistöt sekä maahanmuuttajataustaiset henkilöt. Vaikka naisten keskimääräinen työllisyysaste EU:ssa on tällä hetkellä kaikkien aikojen korkeimmalla tasolla, monien naisten työmarkkinoille pääsyssä ja siellä pysymisessä on edelleen esteitä, ja näiden naisten työllisyysastetta olisi saatava parannettua ⁽¹⁰⁾.
- (6) EU:n ja kansallisen tason strateginen lähestymistapa on tarpeen, jotta päästään vähitellen siirtymään pandemian vuoksi toteutetuista poikkeustoimenpiteistä sellaisiin, joilla helpotetaan työvoiman ja pääomien uudelleenkohdentamista elpymisen yhteydessä. EU:n ja jäsenvaltioiden olisi yhdessä toimimalla pyrittävä edistämään dynaamista, työllistävää ja osallistavaa elpymistä ja helpotettava vihreän ja digitaalisen siirtymän toteutumista eurooppalaisilla työmarkkinoilla. Huomiota olisi kiinnitettävä riskeihin, joita syntyy, jos poikkeustoimenpiteistä luovutaan ilman, että tilalle tulee tehokkaita uusia toimia, joilla työntekijöitä ja yrityksiä tuetaan elpymisen aikana.
- (7) Elpymisestä sekä vihreästä ja digitaalisesta siirtymästä aiheutuvien työmarkkinoilla koettavien siirtymien tueksi tarvitaan aktiivisten työmarkkinatoimenpiteiden kokonaisuutta, joka koostuu työhönottoon ja siirtymään liittyvistä tilapäisistä kannustimista, osaamispolitiikasta sekä entistä paremmista työvoimapoluista, jäljempänä 'tehokas työllisyyden aktiivituki' eli EASE-toimenpiteet. Tarkoituksena on hyödynnettävä mahdollisimman tarkoin kaikkia käytettävissä olevia EU:n rahastoja.
- (8) Työllisyyden oikea-aikaiset ja huolellisesti suunnitellut tukitoimet voivat hyödyttää työntekijöitä ja yrityksiä sekä koko taloutta ja yhteiskuntaa. Kriisin koettelemien taloudenalojen työntekijät, jotka saavat oikea-aikaista ja aktiivista tukea, löytävät todennäköisemmin laadukkaita työpaikkoja kasvualoilta, kuten vihreiltä ja digitaalisilta tai innovatiivisiin liiketoimintamalleihin perustuvilta aloilta, mutta myös yhteisötaloudesta ja osaavan työvoiman puutteesta kärsiviltä aloilta, kuten terveydenhuolto- ja hoiva-aloilta.
- (9) Työmarkkinoiden tilapäiset työllistämiskannustimet voivat edistää tehokkaasti laadukkaiden työpaikkojen syntymistä jo elpymisen alkuvaiheessa, jolloin talouskasvu on vielä heikkoa. Kannustimet olisi kohdennettava ja suunniteltava siten, että ne helpottavat sellaisia ammatillisia siirtymiä ja sellaista työpaikkojen muodostumista, jotka ilman näitä kannustimia jäisivät toteutumatta. Kohderyhminä voivat olla esimerkiksi haavoittuvassa asemassa olevat ja aliedustetut väestöryhmät, myös työmarkkinoille tulevat nuoret. Etenkin oppisopimuskoulutuksen tukemisella voidaan tehokkaasti kehittää työmarkkinoilla vaadittavia taitoja ja auttaa nuoria työllistymään. Siirtymään liittyvillä

⁽⁵⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Euroopan vihreän kehityksen ohjelma (COM(2019) 640 final).

⁽⁶⁾ Euroopan komissio (2020), EU:n strategia "Euroopan digitaalista tulevaisuutta rakentamassa".

⁽⁷⁾ Kansainvälisen järjestelypankin henkilöstön laatiman analyysin perusteella kehittyneissä talouksissa on odotettavissa raju konkurssien määrän kasvu vuoden 2021 loppuun mennessä. Ks. Banerjee, R. Cornelli, G. and E. Zakrajsek (2020), "The outlook for business bankruptcies", BIS Bulletin No 30.

⁽⁸⁾ Euroopan komissio (2019), "Employment and Social Developments in Europe 2019".

⁽⁹⁾ Vuoden 2020 ensimmäisen ja kolmannen neljänneksen välillä 15–24-vuotiaiden työttömyysaste EU:ssa kasvoi kolmella prosenttiyksiköllä, kun yleisen työttömyysasteen kasvu oli 0,8 prosenttiyksikköä. Lähde: Eurostat.

⁽¹⁰⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Tasa-arvon unioni: sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025, COM(2020) 152 final.

kannustimilla, joilla rohkaistaan uusia työnantajia palkkaamaan irtisanomisvaarassa olevia työntekijöitä, voidaan osaltaan helpottaa näitä siirtymiä ja lisätä osaamistarjontaa kasvavilla aloilla. Toimia voidaan täydentää tukemalla yrittäjyyttä ja etenkin nuoria yrittäjiä, naisyrittäjiä ja yhteiskunnallista yrittäjyyttä. Tuen muotona voi olla esimerkiksi apu pk-yritysten suurimpien haasteiden, kuten rahoituksen saatavuuden, sääntelyvelvoitteiden ja maksuviivästysten, selvittämiseen.

- (10) Taloustieteen tutkimuksessa on havaittu, että työhönoton kannustimilla voidaan saada työllisyyttä lisättyä keskimäärin enemmän kuin muuntyyppisillä aktiivisilla työmarkkinatoimilla. Koulutusohjelmien ohella merkittävimpiä keskipitkän ja pitkän aikavälin vaikutuksia on työhönoton kannustimilla, sillä ne parantavat työntekijöiden työllistettävyyttä ja osaamista. Kun työhönoton kannustimet ja siirtymään liittyvät kannustimet yhdistetään työpaikkakoulutukseen, näin saatetaan pystyä muita koulutusmuotoja tehokkaammin tarjoamaan työmarkkinoiden kannalta merkityksellisiä taitoja. Vaaraa siitä, että kannustimilla luodaan työpaikkoja, jotka olisivat syntyneet joka tapauksessa, voidaan lieventää kohdentamisen, valvonnan ja työn jatkuvuutta koskevien vaatimusten avulla. Vaara on joka tapauksessa pienempi kriisitilanteessa, jolloin työhönottoon ja uudelleen koulutukseen liittyvillä toimenpiteillä on todennäköisemmin myönteinen vaikutus ⁽¹⁾.
- (11) Työmarkkinoiden tarpeisiin sovitettujen täydennys- ja uudelleen koulutusmahdollisuudet voivat hyödyttää kaikkia yrityksiä ja työntekijöitä, mutta etenkin niitä, jotka menettävät tai ovat vaarassa menettää työpaikkansa työmarkkinoiden merkittävien rakennemuutosten vuoksi. Toimien olisi perustuttava osaamista koskevan tiedon hankintaan ja henkilökohtaistettuun lähestymistapaan, jolla varmistetaan, että työntekijöillä on oikeus yksilölliseen koulutukseen. Lyhytkurssien merkitys voi olla suuri, ja ne voidaan virallistaa mikrotutkintojen avulla, minkä lisäksi voidaan hyödyntää julkisten ja yksityisten sidosryhmien välisiä kumppanuuksia.
- (12) Ammatillisia siirtymiä tukevan tehokkaan politiikan ohelle tarvitaan toimivia työvoimapolitikoita, joilla on entistä vahvemmat institutionaaliset valmiudet sekä mahdollisuus antaa työnhakijoille räätälöityä tukea esimerkiksi lisäämällä digitaalisten välineiden hyödyntämistä.
- (13) Laadukkaan ja tehokkaan oppisopimuskoulutuksen eurooppalaisissa puitteissa ⁽²⁾ ja harjoittelun laatupuitteissa ⁽³⁾ on ohjeistusta ja parhaita käytäntöjä, joiden merkitys kasvaa entisestään elpymisen aikana. Etenkin pk-yrityksiä olisi tuettava oppisopimuskoulutuspaikkojen tarjoamisessa, tarvittaessa esimerkiksi tilapäisen henkilöstön rekrytoinnista maksettavilla bonuksilla tai työvoimakustannuksia alentamalla.
- (14) Työmarkkinaosapuolet voivat auttaa keskeisellä tavalla talouden jälleenrakentamisessa, ja samalla niiden on osaltaan jatkettava vuoropuhelun avulla pandemian työllisyysvaikutusten ja sosiaalisten seurausten sekä vihreän ja digitaalisen siirtymän haasteiden käsittelyä. Muutosten ennakoimista ja rakennemuutosta koskevalla EU:n laatukehityksellä edistetään muun muassa työmarkkinaosapuolten osallistumista rakennemuutoksen edellyttämiin toimiin, muutosten ennakoimista ja osaamistarpeiden määrittämiseen.
- (15) Yritysten rakennemuutoksissa keskeistä on työvoiman uudelleenkohdentamisen helpottaminen. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2019/1023 ⁽⁴⁾ varmistetaan, että taloudellisissa vaikeuksissa olevilla elinkelpoisilla yrityksillä on käytettävissään tehokkaat varhaisvaroitusvälineet ja ennalta ehkäisevien uudelleenjärjestelyjen puitteet, joiden turvin ne voivat jatkaa toimintaansa. Muutosten ennakoimista ja rakennemuutosta koskevassa EU:n laatukehityksessä ⁽⁵⁾ esitetään hyviä käytäntöjä osaamis- ja koulutustarpeiden ennakoimista yritysten rakennemuutosprosesseissa.

⁽¹⁾ "Aktiiviset työvoimapolitiittiset ohjelmat onnistuvat usein erityisen hyvin, jos osanottajat liittyvät ohjelmaan laskusuhdanteen aikana ja suorittavat sen loppuun suotuisan taloustilanteen vallitessa." Card, D., Kluge, J., & Weber, A. (2018), What works? A meta-analysis of recent active labor market program evaluations. *Journal of the European Economic Association*, 16(3), 894–931, s. 34.

⁽²⁾ Neuvoston suositus, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2018, laadukkaan ja tehokkaan oppisopimuskoulutuksen eurooppalaisista puitteista (EUVL C 153, 2.5.2018, s. 1).

⁽³⁾ Neuvoston suositus, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2014, harjoittelun laatupuitteista (EUVL C 88, 27.3.2014, s. 1).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1023, 20 päivänä kesäkuuta 2019, ennaltaehkäiseviä uudelleenjärjestelyjä koskevista puitteista, veloista vapauttamisesta ja elinkeinotoiminnan harjoittamiskiellosta sekä toimenpiteistä uudelleenjärjestelyä, maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskevien menettelyjen tehostamiseksi sekä direktiivin (EU) 2017/1132 muuttamisesta (direktiivi uudelleenjärjestelystä ja maksukyvyttömyydestä) (EUVL L 172, 26.6.2019, s. 18).

⁽⁵⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Muutosten ennakoimista ja rakennemuutosta koskeva EU:n laatukehitys (COM(2013) 882 final).

- (16) Euroopan uudessa teollisuusstrategiassa ⁽¹⁶⁾ tavoitteena on maailmanlaajuisesti kilpailukykyisen, ilmastoneutraalin, puhtaan, kiertotalouteen perustuvan ja digitaalisen eurooppalaisen teollisuuden rakentaminen. Teollisuusstrategia perustuu teollisuuden ekosysteemeihin, johon kuuluvat kaikki arvoketjun toimijat yrityksistä korkeakouluihin, tutkimuslaitoksiin, palveluntarjoajiin ja tavarantoimittajiin. Ekosysteemien kartoittaminen voi muodostaa hyödyllisen kehyksen osaamistarpeiden selvittämiseksi.
- (17) Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa todetaan, että jokaisella on oikeus saada apua työllisyysnäkömiensä parantamiseksi ja itsensä työllistämisen helpottamiseksi, ja tähän kuuluu oikeus saada tukea työpaikan etsimiseen ja kouluttautumiseen. Myös työolojen olisi noudatettava laatukriteerejä ⁽¹⁷⁾.
- (18) Osallisuuden edistäminen edellyttää yhtäläisten mahdollisuuksien tarjoamista työmarkkinoilla koettavissa siirtymissä riippumatta sukupuolesta, rodusta tai etnisestä alkuperästä, uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai sukupuolisesta suuntautumisesta. Huomiota olisi edelleen kiinnitettävä vähäisen ammattitaidon omaaviin tai vähän koulutettuihin aikuisiin sekä maahanmuuttajataustaisiin henkilöihin. Kaikki alueet on myöskin otettava mukaan, ja tämä koskee niin suurkaupunkeja kuin maaseutu-, rannikko- ja syrjäseutujakin koko EU:ssa, myös syrjäisimmillä alueilla.
- (19) Nuorilla on vaikeuksia kaikkialla EU:ssa, ja hyväksytyin nuorisotyöllisyyden tukipaketin ⁽¹⁸⁾ tarkoituksena on tarjota nuorille ponnahduslaujoja, joilla edistetään heidän pysyvää integroitumistaan työmarkkinoille. Jäsenvaltiot ovat puolestaan antaneet kaksi neuvoston suositusta, joilla vahvistetaan nuorisotakuuta ⁽¹⁹⁾ ja ammatillista koulutusta ⁽²⁰⁾, ja ne panevat niitä parhailaan täytäntöön.
- (20) Kestävän kilpailukykyyn, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja selviytymis- ja palautumiskyvyn tueksi laaditussa Euroopan osaamisohjelmassa ⁽²¹⁾ esitetään kattava suunnitelma, jolla tuetaan osaamisen laajentamista ja syventämistä muuttuville työmarkkinoille sopeutumisen helpottamiseksi. Euroopan osaamissopimuksessa ⁽²²⁾ kehoitetaan lisäksi julkisia ja yksityisiä organisaatioita yhdistämään voimansa ja ryhtymään konkreettisiin toimiin täydennys- ja uudelleen koulutusmahdollisuuksien tarjoamiseksi eurooppalaisille.
- (21) EASE-toimenpidepaketit ovat tehokkaimpia, jos niitä tuetaan sopivilla toimintaedellytyksillä, jotka muodostuvat esimerkiksi nykyaikaisista työmarkkinalaitoksista, yritysten investointeja, markkinoille pääsyä, kasvua ja yritystoiminnan lopettamista haittaavien esteiden poistamisesta, toimivasta verotus- ja etuusjärjestelmästä ja julkishallinnosta sekä yleisesti kestävästä julkisesta taloudesta. Neuvoston talouspolitiikan eurooppalaisen ohjauksen yhteydessä hyväksymien maakohtaisten suositusten täytäntöönpano on erityisen tärkeää, sillä täytäntöönpanolla edistetään talouden elpymistä ja varmistetaan, että vaikutukset jäävät pysyviksi.
- (22) Työmarkkinoiden haasteisiin vastaaminen elpymisen sekä vihreän ja digitaalisen siirtymän muodostamassa tilanteessa edellyttää, että EASE-toimenpiteisiin on osoitettava riittävästi resursseja. Horisontaalisena periaatteena jäsenvaltioiden on varmistettava, ettei toimenpiteille myönnetä kaksinkertaista rahoitusta unionin ohjelmista tai välineistä. Lisäksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että tukitoimenpiteet suunnitellaan soveltuvin osin valtiontukisääntöjen mukaisiksi.

⁽¹⁶⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Euroopan uusi teollisuusstrategia (COM(2020) 102 final).

⁽¹⁷⁾ Euroopan unionin neuvosto (2017), Toimielinten välinen julistus Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista.

⁽¹⁸⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Nuorisotyöllisyyden tukeminen: silta työelämään seuraavalle sukupolvelle (COM(2020) 276 final).

⁽¹⁹⁾ Neuvoston suositus, annettu 30 päivänä lokakuuta 2020, ”Silta työelämään – entistä vahvempi nuorisotakuu” ja nuorisotakuun perustamisesta 22 päivänä huhtikuuta 2013 annetun neuvoston suosituksen korvaaminen (2020/C 372/01, EUVL C 372, 4.11.2020, s. 1).

⁽²⁰⁾ Neuvoston suositus, annettu 24 päivänä marraskuuta 2020, kestävästä kilpailukykyä, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja selviytymiskykyä tukevista ammatillisesta koulutuksesta (2020/C 417/01, EUVL C 417, 2.12.2020, s. 1).

⁽²¹⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Euroopan osaamisohjelma kestävästä kilpailukykyyn, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja selviytymis- ja palautumiskyvyn tueksi (COM(2020) 274 final).

⁽²²⁾ Euroopan komissio (2020), Euroopan osaamissopimus.

- (23) Aktiivisille työmarkkinatoimenpiteille sekä julkisten työvoimapalveluiden valmiuksien vahvistamiseen tarkoitettuille toimille on mahdollista myöntää tukea rakennerahastoista, etenkin Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+) ⁽²³⁾ ja Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) ⁽²⁴⁾ sekä oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta ⁽²⁵⁾, Euroopan globalisaatiiorahastosta (EGR) ⁽²⁶⁾, koheesiota ja Euroopan alueita tukevasta elpymisavusta (REACT-EU-väline) ⁽²⁷⁾ ja brexit-mukautusvarauksesta ⁽²⁸⁾. Osaamiseen ja aktiiviseen työmarkkinapolitiikkaan liittyvien uudistusten suunnittelussa ja toteuttamisessa jäsenvaltiot voivat hyödyntää myös teknisen tuen välineestä ⁽²⁹⁾ myönnettävää tukea.
- (24) Työpaikkojen luomisen ja työllisyyden tukemiseksi tässä suosituksessa esitettyjä toimenpiteitä, etenkin niitä, joilla puututaan maakohtaisissa suosituksissa mainittuihin haasteisiin, voidaan tukea elpymis- ja palautumistukivälineestä osana yhtenäisiä uudistus- ja investointipaketteja. Jäsenvaltioiden elpymis- ja palautumissuunnitelmissaan esittämien EASE-toimenpiteiden olisi oltava elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisasetuksessa ⁽³⁰⁾ määritettyjen tukikelpoisuus- ja arviointikriteerien mukaisia. Tukivälineestä ei pääsääntöisesti voida rahoittaa toistuvia menoja, paitsi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa. Siitä voidaan rahoittaa vain sellaisia uudistuksia ja investointeja, joilla on pysyvä vaikutus ja jotka johtavat rakenteellisiin muutoksiin hallinnossa tai asiaa koskevissa toimintapolitiikoissa. Tukivälineestä myönnettävän rahoituksen ehtona on, että komissio on antanut myönteisen arvion jäsenvaltion ehdottamista yksittäisistä toimenpiteistä ja neuvosto on hyväksynyt suunnitelmat, minkä lisäksi suunnitelman välitavoitteet ja tavoitteet on saavutettu tyydyttävällä tavalla.
- (25) Neuvoston päätelmissä vuoden 2021 eurooppalaisesta ohjauksajaksosta ⁽³¹⁾ jäsenvaltioita kehoitetaan sisällyttämään työmarkkinoiden, sosiaalipolitiikan, terveydenhuollon sekä koulutuksen keskeiset uudistukset ja investoinnit elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa. Komission jäsenvaltioille antamissa elpymis- ja palautumissuunnitelmia koskevissa ohjeissa ⁽³²⁾ korostetaan, että suunnitelmien olisi oltava tilaisuus edistää määrätietoisia poliittisia toimia ja niissä olisi tuettava työllisyyspolitiikan suunnanmuutosta työpaikkojen säilyttämisestä laadukkaiden työpaikkojen luomiseen ja ammatillisille siirtymille annettavaan tukeen, millä voitaisiin helpottaa ja nopeuttaa rakennemuutoksia,

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

1. Covid-19-pandemiasta, työvoimatarpeiden siirtymästä taantuvilta aloilta kasvupotentiaaliltaan suurempaan ja strategisesti arvokkaampaan taloudelliseen toimintaan, vihreästä ja digitaalisesta siirtymästä sekä väestörakenteen muutoksesta johtuvien työmarkkinahaasteiden vuoksi jäsenvaltioiden olisi edistettävä työllistävää elpymistä, kannustettava osaamisen kehittämiseen ja tuettava ihmisiä heidän siirtyessään uusiin, laadukkaisiin työpaikkoihin seuraavien suuntaviivojen mukaisesti:

Yhdenmukaiset toimenpidepaketit, joilla tuetaan työmarkkinoiden siirtymiä

2. Pandemian aiheuttamiin työmarkkinahaasteisiin vastaaminen sekä vihreän ja digitaalisen siirtymän onnistunut toteuttaminen edellyttävät, että jäsenvaltioiden olisi laadittava yhdenmukaisia toimenpidepaketteja, joissa yhdistetään tilapäisiä ja pysyviä toimenpiteitä.

⁽²³⁾ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+) (COM(2018) 382 final).

⁽²⁴⁾ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta (COM(2018) 372 final).

⁽²⁵⁾ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta (COM(2020) 22 final).

⁽²⁶⁾ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan globalisaatiiorahastosta (EGR) (COM(2018) 380 final).

⁽²⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/2221, annettu 23 päivänä joulukuuta 2020, asetuksen (EU) N:o 1303/2013 muuttamisesta lisämäärärahojen ja toteuttamisjärjestelyjen osalta tuen antamiseksi covid-19-pandemian ja sen sosiaalisten seurausten aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamisen edistämiseen sekä talouden vihreän, digitaalisen ja palautumiskykyä tukevan elpymiselle pohjautamiseen (REACT-EU-väline) (EUVL L 437, 28.12.2020, s. 30).

⁽²⁸⁾ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi brexit-mukautusvarauksen perustamisesta (COM(2020) 854 final).

⁽²⁹⁾ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi teknisen tuen välineen perustamisesta (COM(2020) 409 final).

⁽³⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

⁽³¹⁾ Neuvoston päätelmät eurooppalaisesta ohjauksajaksosta 2021: vuotuisen kestävän kasvun strategian 2021 työllisyys- ja sosiaalineduskohdat.

⁽³²⁾ SWD(2021) 12 final, osa 1/2.

3. Toimenpidepakettien olisi koostuttava kolmesta tässä suosituksessa käsitellystä osa-alueesta: i) työhönottoon ja siirtymään liittyvät kannustimet ja yrittäjyyden tukeminen, ii) täydennys- ja uudelleenkoulutukseen liittyvät mahdollisuudet ja tukitoimet ja iii) työvoimapalvelujen entistä tehokkaampi tuki ammatillisille siirtymille. Näistä käytetään jäljempänä nimitystä EASE-toimenpiteet, ja niistä todetaan etenkin seuraavaa:
  - niitä olisi täydennettävä panemalla täytäntöön niihin liittyvät maakohtaiset suositukset, jotka neuvosto on hyväksynyt talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä;
  - niiden olisi perustuttava osaamistarpeiden sekä mahdollisten -vajeiden kartoitukseen eri alueilla ja taloudenaloilla, myös Euroopan uudessa teollisuusstrategiassa määritellyissä teollisuuden ekosysteemeissä, jotta voidaan tunnistaa ne, joilla mahdollisuudet laadukkaiden työpaikkojen synnyttämiseen ovat suurimmat, sekä helpottaa siirtymää Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaiseen ilmastoneutraaliin, resurssitehokkaaseen kiertotalouteen;
  - niissä olisi kiinnitettävä erityistä huomiota vihreään ja digitaaliseen siirtymään myös kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissa yksilöityjen haasteiden ja mahdollisuuksien pohjalta, sekä työmarkkinoilla epäedullisessa asemassa tai aliedustettuina oleviin ryhmiin, etenkin nuoriin ja naisiin.
4. Jäsenvaltioiden olisi kannustettava työnantajia sekä työntekijöiden edustajia ennakoimaan inhimilliseen pääomaan liittyviä tarpeita esimerkiksi yhteisten tilannearvioiden, työntekijöille annettavan henkilökohtaisen tuen ja työntekijöille tukea tarjoavien ulkoisten kumppanuuksien avulla muutosten ennakoimista ja rakenneuudistusta koskevan EU:n laatukehityksen mukaisesti.
5. Jäsenvaltioiden olisi tukeuduttava työmarkkinaosapuolten vuoropuheluun ja otettava työmarkkinaosapuolet mukaan covid-19-kriisin aiheuttamien työmarkkinahaasteiden johdosta laadittavien toimintapolitiikkojen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.
  - i) *Työhönottoon ja siirtymään liittyvät kannustimet sekä yrittäjyyden tukeminen*
6. Jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä työhönottoon ja siirtymään liittyviä kannustimia, joilla edistetään laadukkaiden työpaikkojen syntymistä ja tuetaan työntekijöiden työllistettävyyttä. Kannustimia tarvitaan tukemaan työmarkkinoiden siirtymää hiipuvilta aloilta kasvualoille, esimerkiksi vihreille ja digitaalisille aloille. Kannustinohjelmien olisi oltava kohdennettuja ja tilapäisiä (tukea vähennetään asteittain ajan mittaan), ja niissä olisi oltava mukana riittävät suojausmekanismit sen varmistamiseksi, että syntyneet työpaikat ovat pysyviä ja säilyvät myös kannustimien päättyttyä. Ohjelmissa olisi yleensä painotettava vahvasti myös työmarkkinoiden kannalta tarpeellista koulutusta, ja niissä olisi otettava tarvittaessa huomioon työmarkkinoiden alueelliset tarpeet.
7. Jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön tai vahvistettava oppisopimuskoulutusta ja palkallista harjoittelua koskevia tukiohjelmiaan etenkin mikro-, pien- ja keskisuurten yritysten osalta sekä aloilla, joilla on erityisiä osaamisvajeita. Ohjelmissa olisi painotettava vahvasti koulutusta, ja niitä olisi seurattava ja arvioitava, jotta niillä kyetään tarjoamaan edellytykset pysyvään työmarkkinoille integroitumiseen. Tuen olisi oltava yhteydessä sopiviin työpaikkojen laatua koskeviin puitteisiin, kuten laadukkaan ja tehokkaan oppisopimuskoulutuksen eurooppalaisiin puitteisiin tai harjoittelun laatu-puitteisiin.
8. Jäsenvaltioiden olisi edistettävä yrittäjyyttä tukemalla starttirahoja, lainoja ja pääomarahoitusta sekä parantamalla itsenäisten ammatinharjoittajien mahdollisuutta saada sosiaaliturvaa. Toimiin olisi kuuluttava sekä taloudellista että muuta tukea nykyisille ja mahdollisille yrittäjille sekä uudelleen yrittäjiksi siirtyville. Rääätälöity tuki olisi suunniteltava siten, että se kattaa myös aliedustettuihin tai epäedullisessa asemassa oleviin ryhmiin kuuluvat henkilöt sekä sosiaaliset, vihreät ja digitaaliset hankkeet.
  - ii) *Täydennys- ja uudelleenkoulutukseen liittyvät mahdollisuudet ja tukitoimet*
9. Jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön eri taloudenalat ja ekosysteemit kattavat osaamisstrategiat ja tuettava tässä yritysten, työmarkkinaosapuolten, oppilaitosten, julkisten työvoimapalvelujen ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien välistä yhteistyötä. Osaamisstrategioiden olisi Euroopan osaamissopimuksen mukaisesti katettava kokonaiset teolliset ekosysteemit, arvoketjut tai alueet, ja niillä olisi helpotettava sektoreiden välistä ja maantieteellistä liikkuvuutta myös vihreän ja digitaalisen siirtymän toteutumisen näkökulmasta.

10. Jäsenvaltioiden olisi hankittava ajantasaista tietoa työmarkkinoista ja osaamisesta, myös alueellisella, rajatylittävällä ja toimialakohtaisella tasolla, jotta tätä tietoa voitaisiin käyttää koulutus- ja opetussuunnitelmien perustana sekä julkisten työvoimapalveluiden tukena. Hankitun osaamista koskevan tiedon olisi oltava laajasti yksittäisten henkilöiden ja sidosryhmien saatavilla.
11. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että koulutustarjonta vastaa työmarkkinoiden tarpeita. Etenkin ammatillisen koulutuksen ohjelmissa olisi oltava tasapainoisesti tarjolla ammatillisia taitoja ja osaamista sekä uusia mahdollisuuksia työssäoppimiseen ja oppisopimuskoulutukseen, ja erityishuomion olisi oltava nuorissa. Lyhyet kurssit, jotka vastaavat paremmin työssäkäyvien ammattilaisten tarpeita, voivat lisätä joustavuutta myös ikääntyneiden urapolkuihin.
12. Jäsenvaltioiden olisi tarjottava kaikille aikuisille heidän nykyisestä työmarkkina-asetastaan riippumatta oikeutta laadultaan varmistettuun koulutukseen ja uraohjaukseen, jossa otetaan huomioon myös heidän tulevat ammatilliset tarpeensa. Tällaisen oikeuden tarjoamat mahdollisuudet laajenevat, jos ne yhdistetään palkalliseen koulutusvapaaseen.
13. Jäsenvaltioiden olisi vahvistettava virallisen koulutuksen ulkopuolella opittujen asioiden ja hankitun kokemuksen tunnistamis- ja tunnustamisvalmiuksiaan ja pyrittävä näin varmistamaan, että työntekijät voivat kertoa osaamisestaan mahdollisille työnantajille. Näin tehostetaan työntekijöiden uudelleensijoittumista epävirallisen ja arkioppimisen validoinnista vuonna 2012 annetun neuvoston suosituksen ja sen vuonna 2020 tehdyn arvioinnin mukaisesti. Myös mikrotutkinnoilla voidaan helpottaa lyhytkursseilla tai oppimisjaksoilla opittujen asioiden siirrettävyyttä ja tunnistamista.

iii) *Työvoimapalvelujen entistä tehokkaampi tuki ammatillisille siirtymille*

14. Jäsenvaltioiden olisi tarjottava työnhakijoille yksilöllistä tukea, johon kuuluu neuvontaa, ohjausta ja mentorointia, osaamisen arviointia ja tunnustamista, opastusta työnhaussa, yrittäjyyden tukemista ja tarvittaessa ohjaamista sosiaalipalveluihin. Huomiota olisi kiinnitettävä erityisesti nuoriin, etenkin juuri työmarkkinoille tuleviin, sekä sukupuolia eriarvoistavan kohtelun ja muiden syrjinnän muotojen torjumiseen.
15. Jäsenvaltioiden olisi tarjottava tukea yritysten uudelleenjärjestelyistä kärsiville työntekijöille tiiviissä yhteistyössä uutta osaamista ja työvoimaa etsivien yritysten kanssa. Tuen muotoja voisivat olla esimerkiksi yksilölliset urapolut, jolloin työntekijöille tarjotaan osaamista, jota he tarvitsevat siirtyäkseen muihin tehtäviin saman yrityksen palveluksessa; uudelleentyöllistymissuunnitelmat; ulkopuolinen koulutus ja uudelleensijoittaminen muihin yrityksiin; sekä rajatylittävän liikkuvuuden helpottaminen sekä osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen edistäminen.
16. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että julkisilla työvoimapalveluilla on tarvittavat toimintavalmiudet, jotta ne voivat itse tarjota edellä mainittuja erilaisia tuen muotoja tai avustaa niiden tarjoamisessa. Julkisten työvoimapalvelujen tiedotus- ja viestintätoimintaa olisi tuettava, ja erityistä huomiota olisi kiinnitettävä vaikeasti tavoitettavien pitkäaikaisesti työttömien tai työmarkkinoiden ulkopuolella olevien nuorten tavoittamiseen yhteistyössä sosiaalipalvelujen kanssa.

Rahoitusmahdollisuudet, seuranta ja raportointi

17. Jäsenvaltioiden olisi osoitettava EASE-toimenpiteiden rahoittamiseen riittävät resurssit ja varmistettava samalla, ettei toimenpiteille myönnetä kaksinkertaista rahoitusta unionin ohjelmista tai välineistä. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tukitoimenpiteet suunnitellaan soveltuvin osin valtioneuvoston mukaisiksi.
18. Jäsenvaltioiden olisi EASE-toimenpiteiden suunnittelussa ja täytäntöönpanossa hyödynnettävä mahdollisimman tarkoin kaikkea EU:n tasolla käytettävissä olevaa tukea rakennerahastoista, etenkin Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+) ja Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) sekä oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta, Euroopan globalisaatio- ja investointirahastosta (EGR), koheesiota ja Euroopan alueita tukevista elpymisavusta (REACT-EU-väline), brexit-mukautusavusta ja teknisen tuen välineestä.

19. Jäsenvaltioiden olisi sisällytettävä EASE-toimenpiteet elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa, jotka toimitetaan komissiolle elpymis- ja palautumistukivälineestä myönnettävää tukea varten. Elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevassa oikeudellisessa kehyksessä vahvistettujen edellytysten mukaisesti toimenpiteiden tukikelpoisuus riippuu muun muassa siitä, ovatko ne tukivälineen soveltamisalan ja tavoitteiden mukaisia, siitä, millä tavoin niillä edistetään neuvoston talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä hyväksymissä maakohtaisissa suosituksissa mainittujen haasteiden ratkaisemista, sekä siitä, miten ne täydentävät muita EU:n ohjelmia ja välineitä ja miten ne sovitetaan yhteen niiden kanssa. Tavoitteena on hyödyntää saatavilla olevaa tukea mahdollisimman tarkoin ja parhaalla mahdollisella tavalla.
20. Jäsenvaltioiden olisi seurattava ja arvioitava EASE-toimenpiteiden toteutumista, jotta pystytään kehittämään lisää näyttöön perustuvia politiikkoja ja toimia, joissa varmistetaan resurssien tehokas hyödyntäminen ja tehtyjen panostusten tuottavuus, sekä raportoimaan nykyisten puiteiden kautta saaduista kokemuksista ja saavutetusta edistyksestä työllisyyden parantamisessa ja ammatillisten siirtymien tukemisessa.

Tehty Brysselissä 4 päivänä maaliskuuta 2021.

Komission puolesta
Nicolas SCHMIT
Komission jäsen
